श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये

॥ सप्तमः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ सप्तमः सर्गः ॥

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

व्रजौकसौ विस्मयमन्थराक्षाः बालार्कवर्णं वसनं वसानम्।
श्यामं युवानं शतपत्रनेत्रं शैलोदितं देवमथोपसेदुः॥ 7.1 ॥

यमाहुरन्तर्बहिरप्यलक्ष्यं योगेश्वरं योगिभिरेव दृश्यम्।
तमद्रिशृङ्गे समुदीक्षमाणाः गोपं सतां गोपगणाः प्रणेमुः॥ 7.2 ॥

स तानशेषान् सुधयेव दृष्ट्या प्रहर्षयन् प्रत्ययितप्रसादः।
स रामकृष्णान् सनकादिगम्यः स्वामी सतां स्वागतमन्वयुङ्क्त॥ 7.3 ॥

शरत्प्रवृत्त्येव शशाङ्कभासो वाचा हरेर्गोपधियः प्रसन्नाः।
मिथो विमर्शैः कुमुदैरिवासन् मिषद्भिरासादितनिर्मलाशाः॥ 7.4 ॥

विधानदक्षा विपिनाश्रयास्ते तदन्यसंराधनवीतसङ्गाः।
तमर्चयामासुरदीनसत्त्वाः संप्रीणनैः शक्रमखोपनीतैः॥ 7.5 ॥

अनन्ययोगादयजन्त चैनं कृष्णेन तेनैव कृतानुचाराः।
समेघकैलासनिभैरसङ्ख्यैः सव्यञ्जनैः सादरमन्नकूटैः॥ 7.6 ॥

निर्धारितार्थेषु निजोपदेशान् न्यस्तोपहारेषु महीधरार्थम्।
अर्च्यत्वमाचार्यकमप्ययासीत् गोपेषु कृष्णो भुवनेषु गोप्ता॥ 7.7 ॥

उपाहरन्यानि सभाजनार्थं बलद्विषो वल्लववंशवृद्धाः।
परेण पुंसा परिगृह्यमाणैः प्राप्तं फलं पुष्पफलादिभिस्तैः॥ 7.8 ॥

मृत्यूपसिक्तैर्भुवनैरशेषैः अनन्यदत्तैरपि हव्यकव्यैः।
अलब्धपूर्वामभजत्तदानीं गोपाहृतैः प्रीतिमशेषगोप्ता ॥ **7.9** ॥

विधिप्रयुक्ते हविषि प्रभूते सम्भुज्यमाने हरिणा समक्षम्।
अनागमश्रान्तधियोऽपि तत्र श्रद्धामविन्दन्त समग्रतोषाः ॥ **7.10** ॥

अमृष्यमाणो विहतां स्वपूजां अक्ष्णां सहस्रेण तदा महेन्द्रः।
अनेहसं रक्तशिलीन्ध्रजालैः आकालिकैरञ्चितमन्वकार्षीत् ॥ **7.11** ॥

अवञ्चितान्यूनपयः प्रदानान् आराधकान् कालमियन्तमिन्द्रः।
आहारकर्षादभिहन्तुमैच्छत् कृतानभिज्ञेषु किमानृशंस्यम् ॥ **7.12** ॥

अथाजुहाव प्रतिघानुषङ्गात् घोराशयो घोषविमर्दकाङ्क्षी।
समेष्यतां सम्भवमर्णवानां संवर्तकं नाम गणं घनानाम् ॥ **7.13** ॥

प्रदीपितान् कोपहुताशभूम्ना पीतोदधीन् वारिधरायुधौघान्।
मरुद्भुजेन त्वरितं मरुत्वान् प्रायुङ्क्त घोषाभिमुखं सघोषान् ॥ **7.14** ॥

प्रकल्पयन्तः परिवेषचक्रं बृन्दावने विह्वलगोपबृन्दे।
समीरनुन्नाः सहसा पयोदाः शक्रस्य ते शासनमन्वतिष्ठन् ॥ **7.15** ॥

तटित्सहस्रेण विदीप्तनेत्रः समेतवज्रो धृतचित्रचापः।
अतर्क्यतेन्द्रः स्वयमभ्रवाहः कालात्मना भूमिकयेव खेलन् ॥ **7.16** ॥

असूयता वज्रभृता प्रयुक्तां आकालिकीं प्रावृषमादिदेवः।
आशानिरोधं जगतां दिशन्तीं निरोद्धुमैच्छन्निजया न शक्त्या ॥ **7.17** ॥

वियत्पयोधिं परितः पयोदैः वेलातमालैरिव वर्धमानैः।
जिघांसता गोपगणान्मघोना च्छन्नेन तस्थे मृगयार्थिनेव ॥ **7.18** ॥

अदृश्यरूपः स तदा मरुत्वान् अम्भोमुचामन्तरतोऽवतस्थे।
अपारयन् द्रष्टुमिव त्रिधाम्नो दीप्तिं दिवाभीत इवातिसूर्याम् ॥ **7.19** ॥

अमर्षवेगादचमत्क्रियोत्थात् जिघृक्षता वज्रमकुण्ठवीर्यम्।
अलक्षि जीमूतरथे मघोना मोघक्रियो मुक्त इवेन्द्रचापः॥ **7.20** ॥

सुतीव्रहुङ्कारभृतो निनादैः सौदामनीदर्शिततर्जनीकाः।
मरुत्वदाज्ञाविमुखानभीक्ष्णं निर्भर्त्सयामासुरिवाम्बुवाहाः॥ **7.21** ॥

क्षणप्रभास्तत्क्षणमन्तरिक्षे प्रायेण गोपान् ग्रसितुं प्रवृत्ताः।
बभासिरे वासवरोषवह्नेः ज्वालाग्रजिह्वा इव जातलौल्याः॥ **7.22** ॥

किमन्तरिक्षेण घनीबभूवे किमुत्थितं ध्वान्तमहीन्द्रलोकात्।
मूलं किमेतत् प्रलयार्णवानां इतीव मेने मलिनाभ्रमाला॥ **7.23** ॥

व्रजोपमर्दं समयो विधास्यन् बभार नम्रेण पयोदमूर्ध्ना।
महीयसीं वासवचापलेखां मायाप्रदिष्टामिव माल्यशेषाम्॥ **7.24** ॥

कठोरगर्जापटहप्रणादः करप्रसूनैरवकीर्य पृथ्वीम्।
क्षणप्रभाभिर्घटिताङ्गहारः कालः प्रतुष्टाव युगान्तनृत्तम्॥ **7.25** ॥

प्रणुद्यमानाः प्रबलैस्समीरैः आप्लावयामासुरमन्दघोषाः।
महीमपर्यायनिपीतमुक्तैः औदन्वतैरम्बुभिरम्बुवाहाः॥ **7.26** ॥

अङ्गाररूक्षस्तनयित्नुपूर्णात् ऐरम्मदे तेजसि तप्यमानात्।
विहायसो नूनमभूद्विलीनात् विष्वङ्मुखी वृष्टिरवारणीया॥ **7.27** ॥

प्रदीप्त विद्युद्गणदुर्निरीक्षान् सोढुं व्रजाः श्रोत्रविघातिघोषान्।
न शेकुरावर्जितशक्रचापान् धाराशरश्रोणिमुचः पयोदान्॥ **7.28** ॥

सहुङ्कृताः सामिनिमीलिताक्षा दीर्घोरुशृङ्गा दरभुग्नवक्त्राः।
प्रत्यग्रहीषुः प्रतिपन्नरोषाः धाराः क्षणं धैर्यभृतो महोक्षाः॥ **7.29** ॥

स्तनाहितस्वस्तिकबाहुबन्धाः त्यानालकाः सन्नतवक्त्रपद्माः।
विलग्नदेहा वसनैर्न्यषीदन् व्रजस्त्रियो वादितदन्तवीणाः॥ 7.30 ॥

चलद्बलाकोल्बणशङ्खमाला पयोधरव्यक्तिधरोर्मिमाला।
प्रावृट् पुनः संववृतेऽतिघोरा संवर्तसिन्धोरिव धर्मपत्नी॥ 7.31 ॥

गम्भीरगर्जापटहप्रणादं प्रारब्धझञ्झानिलनादगीतम्।
तडिद्भिरापादितताण्डवं तत् कालस्य सङ्गीतमपूर्वमासीत्॥ 7.32 ॥

विद्युद्गुणैस्स्यन्दितया समन्तात् व्रजे मरुत्वान् मृगयामिवेच्छन्।
समावृणोत् सान्द्र तमिस्रधाम्ना मेघात्मना वागुरया वनाद्रीन्॥ 7.33 ॥

आसारधाराच्छुरितेन्द्रचापैः मेघैर्दिशा माघवती चकाशे।
आमुक्तमुक्तागुणरत्नदामैः सिन्धोरपत्यैरिव धीरनादैः॥ 7.34 ॥

हुङ्कारवन्तः स्तनितैरुदारैः क्षणप्रभाकाञ्चनवेत्रभाजः।
पुरन्दरस्येव पुरस्सरास्ते प्रचेरुरुत्सारितगोपवर्गाः॥ 7.35 ॥

प्रकृष्टवज्रायुधचापचिह्नां पौरस्त्यवातेन कृतप्रकम्पाम्।
कालस्य कृष्णामिव केतुमालां कादम्बिनीं प्रेक्ष्य जनश्चकम्पे॥ 7.36 ॥

पयोमुचां पङ्क्तिरसह्यधारा भूभृद्गणान् भेत्तुमिव प्रवृत्ता।
विडम्बयामास विशेषभीमां कृतान्तकोपोल्लसितां कृपाणीम्॥ 7.37 ॥

पयोदभारैर्नमितं नभः किं शेषाहिना भूमिरुत प्रणुन्ना।
अदूरतस्संपुटभावभाजोः आसीत् तयोरन्तरमल्पशेषम्॥ 7.38 ॥

प्रायः प्रकीर्णाशनिविष्फुलिङ्गैः लोकास्तदा लोचनरोधमापुः।
पयोदरूपेण विवर्तमानैः पर्जन्यकोपानलधूमजालैः॥ 7.39 ॥

अलातकल्पाः करकास्त्रिलोकीम् आपूरयन्नद्भुतभीमरूपाः।
युगान्तवात्यारभसावधूताः सम्भूय तारा इव संपतन्त्यः॥ 7.40 ॥

चकास चञ्चत्करकास्थिमाला कादम्बिनीकण्टकभीषणा द्यौः।
वज्रौघनिष्पेषमहाट्टहासा मूर्तिस्तदा मोहकरीव रौद्री ॥ 7.41 ॥

शतह्रदाभिर्धृतहेमकक्ष्या धाराधराः सेन्द्रधनुष्पताकाः।
अदभ्रघोषध्वनयोऽनुचक्रुः सप्तस्रुतां शक्रमतङ्गजानाम् ॥ 7.42 ॥

अहीन्द्रभोगप्रतिमाः पतन्त्यो धारास्तदा घोरमरुत्प्रणुन्नाः।
अभावयन्भीमपयोदनक्रं व्योमार्णवं वीचिगणावकीर्णम् ॥ 7.43 ॥

आसारदुर्लक्षतडित्प्रकाशं अन्योन्य सङ्कीर्णहरिद्विभागम्।
आसीदसह्यस्तनितं प्रजानां अभिन्ननक्तंदिवमन्तरिक्षम् ॥ 7.44 ॥

तडित्स्वभावेन तमःप्रकृत्या निर्ह्लादरूपेण जलात्मना च।
विवर्तते विश्वमितीव गोपाः प्रायो न चिन्तार्णवपारमापुः ॥ 7.45 ॥

प्रवर्तमानान् प्रतिसर्गक्लृप्तौ पश्यन् घनान् पाशभृताप्यवार्यान्।
अभीतिमुद्रामधुरेण गोपान् आश्वासयामास करेण शौरिः ॥ 7.46 ॥

यदर्चनादापदियं प्रसक्ता तेनैव गोपालगणस्य गुप्तिम्।
अरोचयत् कर्तुमशेषगोप्ता रामेण संमन्त्र्य रथाङ्गपाणिः ॥ 7.47 ॥

स लीलया मेरुमिव द्वितीयं गोवर्धनं गोपकुलप्रदीपः।
नवप्ररूढं निहितैकहस्तो नागो नलस्तम्बमिवोज्जहार ॥ 7.48 ॥

अधोमुखावस्थितमेरुकल्पं शैलं तमुत्खाय शरण्यगोपः।
उदञ्चयन् सत्वरमूर्ध्वमूलं चक्रे महेन्द्रं शमितार्धगर्वम् ॥ 7.49 ॥

फणाभिरामप्रसृताङ्गुलीकः प्रियाङ्गरागव्यतिषङ्गपाण्डुः।
भुजस्तदीयो गिरिणा बभासे भूमण्डलेनेव भुजङ्गराजः ॥ 7.50 ॥

आभुग्नरक्ताङ्गुलिपञ्जरं तत् रत्नोर्मिकारश्मिशलाकमन्तः।
नवोदकक्षौमवृतं व्यभासीत् छत्रप्रकाण्डं हरिबाहुदण्डे ॥ 7.51 ॥

विहारपद्मस्पृहयेव कृष्णो भुजाद्रिणा भूमिधरं दधानः।
स्वशेषभूतस्य हलायुधस्य प्राचीमवस्थां प्रथयाम्बभूव॥ **7.52** ॥

निवासभूते निखिलस्य तस्मिन् बालाकृतौ बिभ्रति शैलमेकम्।
सविस्मयान्वीक्ष्य जहास गोपान् संप्रीतिलक्ष्येण तदग्रजन्मा॥ **7.53** ॥

स कालिकाकालकृपाणिकानां धाराशतैराहतसन्धिबन्धः।
अवासृजत्क्षिप्रतरं क्षरद्भिः धातुद्रवैर्नूनमसृञ्जि शैलः॥ **7.54** ॥

सगैरिकस्तस्य गिरेस्समन्तात् विलम्बितो वर्षपयः प्रवाहः।
वितानपर्यन्तजुषो वितेने विडम्बनां वर्णतिरस्करिण्याः॥ **7.55** ॥

इरंमदार्चिर्व्यतिषङ्गदीप्तः पाणौ हरेरद्रिपतिश्चकाशे।
प्रत्यस्त्रमिन्द्रेण मुमुक्षितानां प्रयुक्तमुत्खात इवाशनीनाम्॥ **7.56** ॥

स बाहुदण्डेन वहन् सलीलं प्रवालकल्पाङ्गुलिपञ्जरेण।
महीधरच्छत्रमनन्यवाह्यं मायामयीं व्याकुरुतेव लीलाम्॥ **7.57** ॥

करालरूक्षाकृतिवर्णभेदान् कालाग्निनिर्वापणकल्यवृत्तीन्।
रुरोध शैलीकृतया स्वशक्त्या प्रायो घनान् पर्वतकूटकल्पान्॥ **7.58** ॥

पृथ्व्या यथावद्धरितं गिरेस्तत् मूलं निवासाय गवां बभूव।
ग्रासानुभावग्रहणार्हमासीत् अग्रं च तस्यानतिविप्रकृष्टम्॥ **7.59** ॥

उदञ्चितस्याद्रिपतेरुपान्ते पयः प्रवाहा निबिडं पतन्तः।
अतन्वत स्फाटिकवप्रशोभां अन्तर्गतैरस्तभयैरवेक्ष्याम्॥ **7.60** ॥

अलब्धसूर्येन्दुकरप्रवेशे मूले गिरेरावसतां जनानाम्।
स्वलोचनद्वन्द्वविहारभेदात् नक्तन्दिनान्यातनुते स्म नाथः॥ **7.61** ॥

मुकुन्दगात्रं मणिदर्पणाभं छायापदेशेन विगाहमानैः।
सगोधनैस्तत्र सुरेन्द्रभीत्या गोपैस्तदा गूढमिवावतस्थे॥ **7.62** ॥

बिभर्ति कृष्णः सुकुमारगात्रः क्षमाधरं तेन विभावयामः।
तदग्रजोऽसौ बिभृयादशेषां बलं क्षमामित्यवदन्व्रजस्थाः॥ 7.63 ॥

बभुः स्वशाखाग्रथिताग्रपादैः तपोधनैस्साकमधः शिरोभिः।
कृताभिमुख्याः कृतिनो मुकुन्दे तपःप्रवृत्ता इव तत्र वृक्षाः॥ 7.64 ॥

अधोमुखस्याद्रिपतेस्तृणानि स्पृष्ट्वा मुकुन्देन निदर्शितानि।
जातस्पृहा जग्रसिरे सहर्षं गावस्तदा किञ्चिदिवोन्नमन्त्यः॥ 7.65 ॥

मणिप्रदीपैरतमांसि गोप्यः प्रविश्य रम्याणि गुहागृहाणि।
अस्पृष्टशीतोष्णमयत्नलब्धं स्वस्थाशयाः स्वर्गमिवान्वभूवन्॥ 7.66 ॥

यथापुरं तत्र स पुत्रदारैः अच्छिन्नगोदोहनमन्थनाद्यैः।
स्वप्नावबोधप्रभृतीनि गोपैः सिषेविरे विस्मृतपूर्ववासैः॥ 7.67 ॥

अस्पृष्टधाराजलबिन्दुसेकैः अकम्पमानैरपदन्तवीणैः।
गोपीजनैरादधिरे विहाराः गिरीन्द्रमूले गृहनिर्विशेषम्॥ 7.68 ॥

वनेचरा गोपगणैस्समेता विमुक्तपर्जन्यभया विचेरुः।
महीधरच्छत्रधरे मुकुन्दे वन्यानि सत्त्वानि च तत्र गोभिः॥ 7.69 ॥

प्रभूतधाराप्रतिपन्नशैत्यं प्राप्तारमद्रिं प्रभुरद्भुतानाम्।
सुदर्शनादप्यधिकामनैषीत् पवित्रतां पाणिसरोजयोगात्॥ 7.70 ॥

मुकुन्दहस्ताम्बुरुहाधिरोहात् प्राप्तः श्रियं मेरुमुखैरलभ्याम्।
वर्षापदेशेन गिरिस्स लेभे नगाधिपत्यार्हमिवाभिषेकम्॥ 7.71 ॥

मदोल्बणानामिव वल्लवीनां गीतं गणैः शौरिगुणानुबन्धम्।
गुहाविशेषैर्ध्रुवमन्ववादीत् गोवर्धनो गोपगणाभिनन्द्यः॥ 7.72 ॥

कराग्रयन्त्रे घटितेन कृष्णः सवारिणा सानुमताभिगुप्तान्।
अलम्भयत् गोपगणान् सदारान् धारागृहाभ्यन्तरवाससौख्यम्॥ 7.73 ॥

अचिन्त्यशक्तेरकुमारयूनः कौमारलीलाकवचेन गुप्तम्।
बलं तदाऽग्राङ्गुलिसंश्रितादेः तावत्परिच्छिन्नमबोधि गोपैः॥ **7.74**॥

निमेषनिष्ठ्यूतयुगानि यासां येभ्यो निरोधव्यसनान्यभूवन्।
तासां स तैः सार्धमभूत्समीक्ष्यः वामभ्रुवां वल्लवयूथनाथः॥ **7.75**॥

कृतार्थभावं भृशमादधाने कृष्णाङ्गसंस्पर्शविलोकनादौ।
अयन्त्रिताभिश्चिरमाशशंसे वर्षानुवृत्तिर्व्रजसुन्दरीभिः॥ **7.76**॥

धारानिपातैः स्तनतां घनानां अक्षप्रमाणैरभिहन्यमानः।
आकस्मिकीमन्वभवत् स शैलो वज्रव्यथां वासवरोषजाताम्॥ **7.77**॥

तमेकहस्ताङ्गुलियन्त्रलग्नं धाराहतं धारयतस्त्रिधाम्नः।
अमुक्तबाल्यस्य समग्रशक्तेः क्षणार्धवत्सप्त दिनान्यतीयुः॥ **7.78**॥

स तादृशांस्तोयभृतो युगान्ते श्वासानिलैः शोषयितुं क्षमोऽपि।
महेन्द्रदर्पात्ययमात्रकाङ्क्षी प्रख्यापयामास गिरेः प्रभावम्॥ **7.79**॥

एकत्र संरक्षति कृष्णमेघे गोत्रेण चैकेन गवां कुलानि।
अशेषगोत्रौघभिदा नियुक्तैः मेघायुतैर्मोघतमैर्बभूवे॥ **7.80**॥

व्रजोपमर्दे वितथे सुरेन्द्रः स्वयं वृतोऽपत्रपया भिया च।
दुनोति मां इन्द्रपदं दुरन्तं किं पौरुषं केवलमित्यदुःख्यत्॥ **7.81**॥

निवृत्तरोषे निभृतेऽपि शक्रे सन्दर्शितस्वामिनिदेशसङ्गाः।
ववर्षुरुग्रां मुहुरश्मवृष्टिं वैरोपपन्ना इव वारिवाहाः॥ **7.82**॥

निवार्य दुर्वारजवान् पयोदान् नाथं सतां नन्दसुतं प्रपित्सुः।
करम्बितप्रीतिभयः क्षणार्धं व्यक्तिं भजन् व्योमतलेऽवतस्थे॥ **7.83**॥

क्रमेण पृथ्वीमभिगन्तुकामः श्वेताभ्रपर्यायगजाधिरूढः।
विलोचनव्यञ्जितपद्मसंपत् वर्षात्ययो मूर्त इवाबभासे॥ **7.84**॥

पुनः प्रसन्नां पुरुहूतदान्त्या पश्यन् दिवं प्राणभृतामधीशः।
तमद्रिमव्याहतदिव्यलीलः सन्तोलयामास निवेशयिष्यन्॥ 7.85 ॥

विलक्षवृत्त्यैव तिरोहितेषु मेघेषु विश्रान्तविकत्थनेषु।
स्थाने निवेशादचलीचकार च्छत्राचलं शौरिरखिन्नबाहुः॥ 7.86 ॥

उत्क्षिप्यमाणः परिवर्त्यमानः संस्थाप्यमानोऽपि तथैव भूयः।
स तस्य सङ्कल्पवशेन भेजे शैलो न शैथिल्यकथाप्रसङ्गम्॥ 7.87 ॥

व्यपेतशैलव्यवधानदृश्यो विभूषितः स्वेदकणैः स बालः।
दिशद्भिरामोदमभौमभोग्यं दिव्यैरवाकीर्यत पुष्पवर्षैः॥ 7.88 ॥

निवेश्य कृष्णं शकटीरथाग्रे नाथोपचारैरुपसेदिवांसः।
सगोधनाः स्वं व्रजमाव्रजन्तः सङ्गीतलीलामभजन्त गोपाः॥ 7.89 ॥

कच्चिन्न खिन्नोऽसि वहन् गिरीन्द्रं कच्चिन्न विम्लायति पाणिपद्मम्।
इति ब्रुवाणाः सुहृदो मुकुन्दं पर्याकुलाः पस्पृशुरङ्गमङ्गम्॥ 7.90 ॥

अथावतीर्य स्वयमन्तरिक्षात् अनुज्झितैरावतदानवर्षात्।
विलक्षचित्तो वसुदेवसूनुं वल्गुस्मितं वज्रभृदाससाद॥ 7.91 ॥

पुरोदधानः सुरभिं प्रतीक्ष्यां आजग्मुषीमात्मभुवो नियोगात्।
अपत्रपागद्गदमाबभाषे बद्ध्वाञ्जलिं बालमुपेन्द्रमिन्द्रः॥ 7.92 ॥

नाथ त्वया नर्मविहारभाजा विमोहितो विप्रतिसारितश्च।
अकिञ्चनस्त्वामहमाश्रितस्सन् क्षिप्तापकारो न बहिष्क्रियार्हः॥ 7.93 ॥

कृतापराधेष्वपि सानुकम्पं क्षेमङ्करं क्षेत्रविवेचकानाम्।
विश्वोपकाराध्वरबद्धदीक्षं वेद्यं परं वेदविदो विदुस्त्वाम्॥ 7.94 ॥

निगृह्णतस्ते सृजतश्च वर्षं निमित्तभावे निहितैस्त्वयैव।
प्रवर्तते निष्प्रतिघो विहारः स्वयं प्रयुक्तैरिव यन्त्रभेदैः॥ 7.95 ॥

अनन्यसाधारणपारमेष्ठ्यात् अन्यानशेषानतिसन्दधानात्।
गोपायितुं पारयति त्रिलोकीं गोपायमानादपि न त्वदन्यः॥ 7.96 ॥

व्रजौकसां नाथ दिवौकसां वा विपत्प्रसङ्गे विहितावतारः।
एकस्त्वमेव स्वयमीप्सितानां दयासहायो नियमेन दाता॥ 7.97 ॥

स्वरूपतो विग्रहतश्च विश्वं नित्यं त्वयैकेन धृतं यदेतत्।
तदेकदेशोद्वहनादमुष्मात् न विस्मयं तत्त्वविदो भजन्ति॥ 7.98 ॥

प्रयोजितोऽहं त्वयि भक्तिबन्धात् गोभिः स्वलोकादुपसेदुषीभिः।
इच्छामि संरक्षितगोव्रजं त्वां स्थाने गवामिन्द्रतयाऽभिषेक्तुम्॥ 7.99 ॥

तिरोहितामम्भसि विन्दता गां पूर्वं त्वया पोत्रिवरेण लब्धा।
निरुक्तनिष्णातकृताभ्यनुज्ञा व्यक्तिं पुनर्यातु शुभा त्वदाख्या॥ 7.100 ॥

उपेन्द्रभूताद्भवतोऽपि भूम्ना मान्यो मनुष्याभिनये मया त्वम्।
अभ्यर्थनामादरतस्तदेनां प्रतीच्छ विश्वम्भर विश्वभूत्यै॥ 7.101 ॥

इति ब्रुवाणो मघवान् धृताद्रेः श्रान्तिं जगद्धातुरिवापनेष्यन्।
ध्यातोपयातां त्रिदशप्रणेता दिव्यापगां दर्शयति स्म देवीम्॥ 7.102 ॥

अभौमगङ्गापयसा प्रपूर्णां आवर्जयन् वारणराजघण्टाम्।
अशेषसाम्राज्यपदाभिषिक्तं गुप्त्यै गवां गोत्रभिदभ्यषिञ्चत्॥ 7.103 ॥

तदङ्गसंस्पर्शवशेन धन्यैः आप्लाव्यमानामभिषेकतोयैः।
अपेतभारामिव भूतधात्रीं उल्लाघितां प्रैक्षत नाकनाथः॥ 7.104 ॥

कृताभिषेकः कृतिना मघोना गुप्तेन गोविन्द इति स्वनाम्ना।
कृतप्रसादः प्रजिघाय कृष्णः स्वर्गाधिरोहाय पुनः सुरेन्द्रम्॥ 7.105 ॥

प्रतिगतवति यूथे पुष्कलावर्तकानां
  दिवि भुवि च नियत्या दीर्घनिद्रोज्झितानाम्।

गुणगरिमसमृद्धं गोकुलं वीक्ष्य तुष्यन्
गुरुभिरभिनियुक्तामाशिषं प्रत्यगृह्णात् ॥ 7.106 ॥

मुकुलितरविधाम्ना देहदीप्त्यैव मुष्णन्
जलदकदनजातं जीवलोकस्य जाड्यम् ।
व्यचरदचलभोगे चारयन् धेनुचक्रं
पिशुनितनिजमायां भूषयन् पिञ्छमालाम् ॥ 7.107 ॥

प्रणिहितमधिरोहन् प्रागिवाद्रिं पृथिव्यां
अवमतपुरुहूतैरर्चितो गोपबृन्दैः ।
व्रजपतिरुपसीदन् बालयोग्यान् विहारान्
वनचरपरिबर्हो वत्सपालैः सिषेवे ॥ 7.108 ॥

नाथः सोऽयं शिशुरपि सतां नन्दगोपस्य सूनुः
प्रायः शैलः प्रतिनिधिरसौ पद्मनाभस्य पुंसः ।
किं नः साध्यं सुरपतिमुखैः किंपचानैस्तदन्यैः
साकं दारैरिति किल जगुस्तत्र सम्भूय गोपाः ॥ 7.109 ॥

॥ इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये सप्तमः सर्गः ॥

कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने ।
श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥